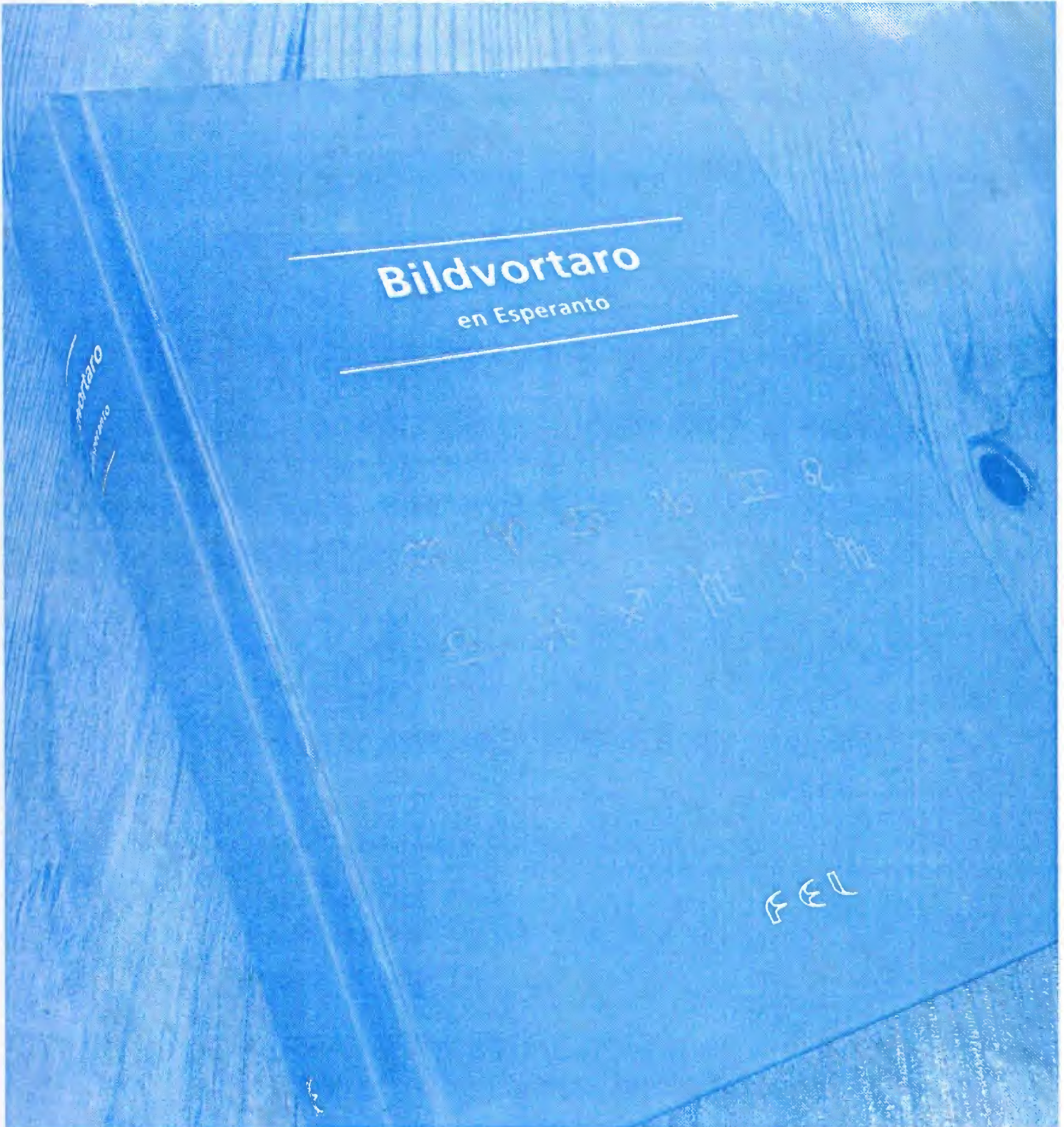
Horizon.taal

Jaargang 45 - nummer 259

januari - februari 2013

Bildvortaro en Esperanto

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
45ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 233 54 33
Epost: horizon.taal@esperanto.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

Kevin De Laet

Medewerkers:

Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Kevin De Laet, Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	257	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Voorwoord

In dit eerste nummer van 2013 van Horizontaal trekken we verder de "dialectische" toer op. De bijdrage van Flory Witdoeckt in het vorige nummer werd gesmaakt en vroeg naar meer, dus in dit nummer trekken we naar Gent en naar Antwerpen, waar ze ook wereldtalen spreken.

Lezers hoeven zich trouwens niet te generen om zelf in hun pen te kruipen en over hun eigen thuistaal te schrijven, en hoe 'platter', hoe liever! Onlangs brak de discussie ook weer los over de "tussentaal", of het "verkavelingsvlaams", dankzij een boek dat verscheen bij de Universiteit Antwerpen. Geen nieuwe discussie, maar wel een die geregeld terugkomt. Soms is het echter wel eens nuttig naar de geschiedenis van dat eeuwige "taalconflict" zelf te kijken.

Voorts een bijdrage van Petro De Smedt over zijn pas verschenen, omvangrijke en voor ons taalgebied unieke geïllustreerde Esperanto-woordenboek, Bildvortaro.

En er is ook nieuws helemaal uit Indonesië, waar een van onze Esperantisten mee aan de wieg staat van het allereerste Indonesische Esperanto-congres.

Noteer zeker ook deze datum: 23 februari 2013, want dan neemt het volgende Talenfestival plaats in Leuven, met als thema 'toerisme'. Kijk op www.talenfestival.be voor verdere info.

Kevin.

Inhoud

Tussen taal en dialect: Nederlands bedreigd door "Verkavelingsvlaams"?

De term "Verkavelingsvlaams" werd door schrijver en journalist Geert Van Istendael bedacht, enkele decennia geleden, om een naar zijn mening gevaarlijke tendens in het Nederlands/Vlaams taalgebruik te benoemen. Van Istendael was van mening dat er zich een soort "tussentaal" aan het vormen was in het zuidelijke Nederlandse taalgebied, een soort gemeenschappelijke deler van de dialecten op het grondgebied van de Vlaamse gemeenschap. Een tussentaal die het Algemeen Nederlands concurrentie zou aandoen en op een dag volledig vervangen, toch in Nederlandstalig (of Vlaamstalig?) België. Sindsdien is dit onderwerp regelmatig stof ter discussie geweest, vooral wat de rol van de media en het onderwijs in deze evolutie betreft.

Onlangs verscheen bij de Universiteit Antwerpen een boek, getiteld "De manke usurpator, over het Verkavelingsvlaams", door Kevin Absilis, Sarah Van Hoof en Jürgen Jaspers, drie vorsers aan deze universiteit. In het 431 bladzijden tellende boek analyseren ze de evolutie van het taalgebruik in onderwijs en media, om (zeer summier samengevat) tot de conclusie te komen dat er meer aandacht voor het reële taalgebruik mag zijn in het onderwijs. Uiteraard kwam ook daar een storm van reacties op. Een groot deel van die reacties waren foutief gebaseerd op de veronderstelling dat de drie auteurs pleiten voor het afschaffen van het Algemeen Nederlands en het tot nieuwe officiële norm verheffen van het "Verkavelingsvlaams". Nergens in het boek wordt daarvoor gepleit en de drie auteurs weerlegden dit zelf ook in een opinieartikel in De Standaard (1) als antwoord op eerder vernoemde Van Istendael, die in de aanval was gegaan tegen de "manke usurpator".

Vijftig jaar geleden bestond de discussie niet over tussentaal. De toenmalige BRT blonk uit in "correct" taalgebruik van het Algemeen Nederlands (toen nog Algemeen "Beschaafd" Nederlands), toch wat non-fictie betreft (nieuws en reportages). Daartegenover stond dat de spreektaal van zeer veel mensen nog zuiver dialect was. In die tijd, en voordien ook al, bestond de vrees bij zeer veel Vlaamse "particularisten" dat het ABN de dood zou betekenen van de grote taalrijkdom aan dialecten in de zuidelijke Nederlanden. In de negentiende eeuw was er nog de grote Vlaamse dichter en schrijver Guido Gezelle, die het Nederlands verafschuwde omdat die taal van de Hollanders een bedreiging was voor het authentieke Vlaams van zijn streek. Als diepgelovige katholiek was hij ook niet enthousiast om de taal van calvinisten te spreken, achter zijn taalparticularisme zat dus ook een religieuze beweegreden. In minder religieuze variant bestaat die beweegreden nog steeds: het AN wordt door veel mensen beschouwd als een product van opdringerige Hollanders. Dit anti-Hollandse sentiment is nog steeds de reden waarom veel Vlamingen hun taal als "Vlaams" beschrijven. Men vergeet daarbij dat "Vlaams" als taalkundige benaming voor een groep dialecten geen betrekking heeft op de dialecten die in het huidige Vlaanderen worden gesproken, maar slechts betrekking heeft op de dialecten die grotendeels in het oude graafschap Vlaanderen werden gesproken. Het taalgebruik dat Gezelle hanteerde in zijn poëzie, was voor Brabanders (van Antwerpen over Leuven tot Brussel) misschien nog niet zo vreemd, maar zal voor Limburgers zal het even exotisch overgekomen zijn als het Hollands.

Meteen zien we hier ook een reden waarom de Nederlandstalige gemeenschap in Europa niet al te ongerust zou moeten zijn over het "Verkavelingsvlaams". Er bestaat geen norm voor die tussentaal, geen vaste spelling, geen vaste grammatica. Geert Van Istendael toonde dat aan in een opiniestuk in De Standaard (2), dat hij volledig schreef in een soort tussentaal (of toch zijn variant): "eindelijk, eindelijk moge we ne keer iet anders spreken az dad ambetant Schoo Vlaams. Da stom Abeejen. Ze zeggen et nu wook al aan dunief, in d'afdeling taalkunde, en asse taar nie wete, waar dan wel?". De tussentaal die Van Istendael hier hanteert, zal voor de jongere generaties uit Antwerpen, Mechelen, Leuven of Brussel heel bekend in de oren klinken. Maar wie in Kortrijk of Brugge naar school gaat of in Hasselt of Genk, die zegt gewoon: "dat is Antwerps". Nota bene is Van Istendael een geboren en getogen Brusselaar uit Ukkel, maar de voorbije decennia is dankzij de Vlaamse televisie vooral een soort Verkavelingsantwerps de norm geworden binnen het Brabantse dialectgebied. Het wordt in ieder geval moeilijk om die Vlaamse tussentaal te gaan definiëren. De tussentaal die in

Hasselt wordt gehanteerd, zal heel anders zijn dan die van Antwerpen, van Gent of van Oostende. In feite is er geen tussentaal maar zijn er meerdere tussentalen. In feite komt het erop neer dat die tussentaal gewoon Nederlands is met een zeer sterke lokale kleur. Een tussenniveau zeg maar; er is eerder sprake van een tot stand komend Algemeen Antwerps, Brabants, Limburgs, West-Vlaams en Oost-Vlaams dan van een Algemeen Vlaams. Voor een groot deel blijven die tussentalen binnen de grenzen van de oorspronkelijke dialectgebieden liggen. Lokale "authentieke" dialecten die van dorp tot dorp verschilden verdwijnen, maar we krijgen er "regiolecten" voor in de plaats, waarbij aan elkaar aansluitende dialecten vermengd raken. Wellicht spreekt men over twintig jaar hetzelfde Vlaamse regiolect van Brugge tot Kortrijk, maar dat zal nog steeds verschillen van het regiolect dat gesproken wordt in het gebied van Bree tot Sint-Truiden.

Het is een merkwaardig feit dat Guido Gezelles vrees voor het verdwijnen van zijn volkstaal net uitkomt op het moment dat zijn wens voor een Algemeen Vlaams vorm begint te krijgen. Dat lijkt een tegenstrijd maar is het niet, het is niet toevallig dat dialecten beginnen te verdwijnen naarmate de tussentaal opgang maakt. Zoals gezegd, enkele decennia geleden was het probleem van de tussentaal er nog niet. Er was Algemeen Nederlands en er waren de dialecten. Beide taalregisters hadden een duidelijk afgebakend gebruik. Thuis en in de onmiddellijke informele omgeving sprak men dialect, bij officiële en formele contacten hanteerde men het Algemeen Nederlands. De twee "tegenpolen" bestonden naast elkaar en geen van beide had een echte reden om voor het voortbestaan te vrezen. Met de opkomst van de tussentaal verwaterde echter de sociale grens van het taalgebruik. Dialect en AN waren niet meer strikt gescheiden en het wordt moeilijker om het onderscheid te maken. Het platte dialect verdwijnt uit het dagelijkse leven ten voordele van de tussentaal. De opkomst van die Vlaamse tussentaal is dus ironisch genoeg een groter "gevaar" geworden voor dialecten dan het AN dat ooit was.

Er is een moment geweest in de geschiedenis van de taalstrijd in België, in de negentiende eeuw, dat de Vlaamse taal- en cultuurbeweging voor de keuze stond: kiezen voor aansluiting bij het Nederlands van de noorderburen, of kiezen voor een eigen officiële Vlaamse taal. Twee opmerkingen moeten daarbij wel gemaakt worden. Allereerst

Thuis en in de onmiddellijke informele omgeving sprak men dialect, bij officiële en formele contacten hanteerde men het Algemeen Nederlands.

was en is er helemaal geen consensus over wat die eigen Vlaamse taal wel moet zijn, de Vlaamse taalparticularisten van de negentiende eeuw baseerden zich vooral op het (West-)Vlaams terwijl veel hedendaagse particularisten er nogal gemakkelijk van uitgaan dat een soort Verkavelingsantwerps de norm moet zijn. Een Algemeen Vlaams opstellen zal dus geen gemakkelijk werk zijn (hoewel er wel zoiets geprobeerd werd tussen 1844 en 1863 met de Willems-spelling). Maar naast deze kwestie moet er ook komaf gemaakt worden met het idee dat het Algemeen Nederlands een volksvreemd gegeven is in onze zuidelijke Nederlanden, een Hollandse uitvinding die bij ons pas vrij recent ingevoerd werd. Het AN dateert al van 1849: toen nam in Gent het eerste Taal- en Letterkundige Congres van het Nederlands plaats, waar de aanzet werd gegeven voor een Nederlands woordenboek van de hand van De Vries en Te Winkel (en ondersteund en betaald door toenmalig Nederlands minister Thorbecke). Lang niet het eerste Nederlandse woordenboek in de geschiedenis, maar wel belangrijk omdat de spelling die in dit woordenboek gehanteerd werd als eerste in België officieel aangenomen werd (1863, ter vervanging van de Willems-spelling) en pas twintig jaar later in Nederland (1884). Het is de norm opgesteld door De Vries en Te Winkel die we met een aantal aanpassingen vandaag nog steeds gebruiken als Algemeen Nederlands. De allereerste officiële standaard voor het Nederlands dateert trouwens uit 1804 en kwam er onder toenmalig koning Lodewijk Napoleon (broer van...), die zelf een liefhebber was van de Nederlandse taal. Het imago dat het AN vandaag dus heeft als een volksvreemde, door de Hollanders opgedrongen taal, is dus niet correct.

Maar ook voordien was er geen sprake van een onoverbrugbare taalkloof tussen noord en zuid. Handelaars die van Amsterdam naar Brussel of Brugge trokken of omgekeerd hadden geen tolken nodig. Het imago dat Vlaanderen (en het Nederlands) had als een gebied van duizend dialecten waar men elkaar twee dorpen verder niet meer verstond, is sterk overdreven. Er waren uiteraard wel sterke verschillen, maar niet in die mate dat een Nederlandstalig boek naar alle dialecten vertaald moest worden om gelezen te kunnen worden. Een officiële standaard voor het hele Nederlandse taalgebied was er niet tot 1804, maar dat wil niet zeggen dat er voordien geen "Nederlands" bestond (als er al een taalbarrière was, dan was dat trouwens ook geen noord-zuidbarrière maar een oost-west, tussen de "Ingveoonse" dialecten aan de Noordzeekust en de "Platdietse" aan de grens met Duitsland). Dus opnieuw is er geen reden om aan te nemen dat een gemeenschappelijke norm voor Vlaanderen en Nederland iets vreemds zou zijn. Maar anderzijds, de zelotische en fanatieke ijver voor een Algemeen Nederlands en tegen lokale varianten en dialecten getuigt misschien wel van een laag zelfbeeld van veel Vlamingen over hun taal, een restant uit de negentiende eeuw, toen de Franstalige bourgeoisie in Vlaanderen de mening had dat Vlaamse "boerkes" uit verschillende dorpen elkaar niet konden verstaan en dan maar beter Frans zouden spreken. Dat imago van het Vlaamse taalgebied heeft lang bestaan en verklaart voor een deel ook de vrees voor "de tussentaal". En daarmee de storm van reacties die er kwam op het verschijnen van het boek "De Manke Usurpator".

De drie auteurs van het vermelde boek "De Manke Usurpator" geven trouwens zelf geen pleidooi om het AN af te schaffen ten voordele van de tussentaal, welke die ook zou zijn. Wel stellen ze dat er meer aandacht mag zijn voor het reële taalgebruik in Vlaanderen. Iets waar misschien wel wat voor te zeggen valt, want veel migranten die hier Nederands leren, stellen nadien vast dat ze de autochtone bevolking maar moeilijk verstaan. Wat de hele discussie in ieder geval aantoont, is dat taal geen steriel, academisch gegeven is, maar een eeuwig evoluerend maatschappelijk fenomeen. Zonder twijfel zullen er over vijftig en over honderd jaar nog debatten over gevoerd worden... in welke taal dan ook.

Kevin De Laet

---

(1) opinieartikel te lezen op: http://www.demorgen.be/dm/nl/2461/Opinie/article/detail/1494221/2012/09/01/Wil-Geert-van-Istendael-ons-niet-begrijpen.dhtml

(2) http://www.demorgen.be/dm/nl/2461/Opinie/article/detail/1493115/2012/08/30/Dad-ambetant-Schoo-Vlaams-da-stom-Abeejen.dhtml

Of ik interesse had om iets voor Horizontaal te schrijven, vroeg Kevin. Eigenlijk moest ik daar erg over denken, want ik heb niet zo'n beste verhouding met dat FEL tijdschrift. Maar enfin, een nieuwe redacteur met hopelijk meer respect voor de schrijver, waarom ook niet.

"Iets over dialect, Antwerps dialect nog wel" was het onderwerp. Natuurlijk is het al terstond choquant om over een dialect te spreken wanneer het over de Antwerpse taal gaat, maar enfin, zelfs als redacteur kan je niet alles kennen en weten...

Wanneer de mensen... "de mensen" wat een woorden toch, het klinkt bijna zo onnozel als een "volk" of "wij Vlamingen", nu daarover later meer. Wanneer de mensen vragen hebben over mijn taal, het Antwerps, denk ik altijd aan mijn tijd in het Belgisch leger. Ja, het Belgisch leger, want toen bestond dat onnozel gebakkelei over Vlaanderen en Wallonië nog niet op de maffe manier zoals daar nu politiek voordeel uit gehaald wordt. In dat Belgisch leger waar ik deel van moest uitmaken waren er jongens, bijna nog snotneuzen zoals ik, die ze een geweer in de handen duwden, van Bachten de Kupe en van de Maasvallei. Die van Bachten de Kupe waren Vlamingen, de anderen Limburgers, en ik samen met de mannen van Brussel en omstreken, van origine Brabanders. De jongens van Limburg en van Bachten de Kupe konden met moeite converseren. Ze verstonden elkaar doodsimpel niet. "De politiekers" - zoals Louis Paul Boon ze noemde met dezelfde wrangheid in zijn stem als ik nu heb in mijn pen, noemen dat nu allemaal Vlamingen, maar ze spinnen enkel om het gewin. Als Antwerpenaar vertaalde ik het Vlaams van die jongens aan de Noordzee naar een begrijpelijke taal voor de jongens van Limburg. Andersom was niet zo echt nodig, want als iemand mooi Nederlands spreekt zijn het wel onze Limburgse vrienden.

De Antwerpse taal is voor de Antwerpenaar een wereldtaal, en dat verkondigt hij dan ook in alle bescheidenheid. Duizenden uren heb ik gediscussieerd met Wannes Van de Velde, de bard van Antwerpen, en een zanger die meer dan wie ook de Antwerpse taal beheerste. Wat is "schoon Antwerps"? Ik hou niet van vleierij maar moest toch tegen Wannes zeggen, de taal die jij zingt, dat is schoon Antwerps. Wij vonden elkaar in onze discussie wanneer het ging over de nuances. Het Antwerps van "de parochie van miserie", het Sint-Andries kwartier had zachtere klanken dan dat van de Seefhoek. Het Antwerps van de Seefhoek klinkt proletarischer dan het Antwerps van "'t Zuid".

Het is nu mode om alles te veralgemenen. "De politiekers" pakken gewoon de mensen hun eigenheid af en zonder scrupule noemen ze een Antwerpenaar nu "een Vlaming". Het klink even afschuwelijk in mijn oren als toen Congo nog Belgisch was en ik nog op de banken van de basisschool vertoefde, de nonnekes en pastoors van de katholieke school spraken toen over "de negerkes" alsof het om minderen ging.

De Vlamingen! Ik moet altijd een beetje meewarig

In Antwerpen wonen er om en bij de 325 verschillende nationaliteiten.

lachen met de politieke mannetjesputters wanneer ze het lef hebben een Antwerpenaar een Vlaming te noemen. Vlamingen wonen 'over het water' en daarmee basta. Deze mensen spreken een andere taal en hebben een andere cultuur. "'t Stad", dat is volk met pretentie, met een geloof dat ze een eigenheid bezitten die uniek is. De Spanjaarden beseften het reeds toen ze in de 16-eeuw het land verknechtten. De Antwerpenaar was de Sinjoor (señor) en die van buiten 't Stad waren Pagadders (pagador) en die moesten betalen om de stad in te mogen.

We hebben ze buitengeranseld de Spanjaarden, maar wat goed was aan hun cultuur hebben we bewaard, zoals door heel de geschiedenis van de havenstad Antwerpen is gebeurd. De stad waar matrozen vertier kwamen zoeken lieten een stuk van hun cultuur achter en soms al eens een kind bij een vrouw die wel eens een vreemde van op den boot had gesmaakt.

De Antwerpse taal is behoorlijk eenvoudig, men spreekt niet met simpele woorden maar met samenvoegingen, zoals:
Wadeddeganaa? (Wat heb jij nu?)
Wariekikhier? (Wat ruik ik hier?)
Hoedoetemda? (Hoe doet hij dat?)
Wasseitem? (Wat zegt hij?)

Woorden zoals paip (paap) hebben dan weer meerdere betekenissen:
Ik kreup in man paip (Ik ga naar bed)
A is de paip oit (Hij is gestorven)

Wat is "een volk"? Ik denk gewoon de taal die iemand spreekt. De taal die men meekrijgt met de moedermelk.
Kiam mi lernis Esperanton en la urba lernejo de Quellinstraat. Neven Kovačić instruis nin dum monato kiam nia instruisto André estis malsana kaj Neven asertis ke la formo de la gorĝo ricevas sian modelon laŭ la lingvo kiun oni parolas!
Ik geloof Neven en ik geloof ook dat het bijna onmogelijk is een andere taal dan die je leerde als kind beter te beheersen dan je eigen moedertaal. Als een Antwerpenaar Russisch spreekt of Esperanto zal men steeds die 'a-klank' herkennen zo typisch voor het Antwerps.

Een volk is de taal die het spreekt of is het andersom dat een taal het volk is dat ze spreekt? Van het bezit van taal gaat misschien altijd wel wat chauvinisme uit? Zolang dat gezond blijft en niet in de richting gaat van het "das Herrenvolk Gefühl" is er niets mis met wat chauvinisme.

Ik zat samen met Wannes en Jean, een andere vriend, aan de toog, ergens midden in Antwerpen. Zoals steeds spraken wij Antwerps. Plots is er een vrouw die vraagt "Welke taal spreken jullie? Dat klinkt wel mooi maar ik versta er niets van". Ik keek naar Wannes en hij naar mij en hij antwoordde "Das Aantwaarps madam, gewoon Aantwaarps". Waarop Jean verder ging met de woorden "Da menske is van overt waoter ochaarme." Dan komt dat chauvinisme naar boven wanneer mensen het Antwerps niet verstaan.

In Antwerpen wonen er om en bij de 325 verschillende nationaliteiten. Sommige demagogen denken dat er enkel Turken en Marokkanen in Antwerpen wonen, maar zoals ik al zei spinnen ze er garen van hun eigen kleinheid te verkopen als wijsheid. De taal is een deel van de culturen die de stad bevolken en bij beetjes is het Antwerps aan het verdwijnen. Jammer genoeg niet voor een rijkere taal maar voor de tussentaal van de pretnetten zoals VTM en dergelijke.

Vlaams als taal bestaat niet buiten wat mensen spreken in de Vlaamse provincies. Hoewel. Ik moet dringend naar Gent om met Willem te spreken, mijn vriend uit de stad waar de Leie en de Schelde samenkomen om zo de stroom te versterken zodat Antwerpen een havenstad kan blijven. Willem en ik gaan dan samen naar De Mokkabol voor een straffe koffie en om ieder onze eigen taal spreken. Hij dat mooie Gents en ik mijn Antwerps. Wij hebben geen nood aan een gemeenschappelijke taal zoals het op school geleerde Algemeen Nederlands. Wij zijn vrienden en die kunnen hun eigen taal spreken. En zo hoort dat onder vrienden.

Jakvo Schram

Kiam vi volas aŭskulti al aŭtenta Antverpena jen por vi. http://www.youtube.com/watch?v=hUdoLEWKILU&feature=related

NIE NEUTE, NIE PLEUJE

"Nie neute, nie pleuje" (niet zeuren, niet toegeven) is de lijfspreuk van de Gentenaar. Hij zegt zijn gedacht, is eigenzinnig, maar heeft veel gevoel voor humor en is verdraagzaam ("Elk zijn pijp en zijne toebak"). Het Gents is gegroeid in een industriestad. Het is niet elegant, vaak grof door uitspraak en woordkeuze, maar ook zeer beeldend.

Eilanddialect

Er is iets speciaals aan de Gentse taal: het is een eilanddialect. Wanneer je Gent verlaat, in om het even welke richting, merk je algauw een vrij scherpe grens tussen het Gents en de plattelandsdialecten van bijvoorbeeld Oostakker, Melle, Zwijnaarde, Drongen. Dit komt wellicht doordat de stadsbevolking nogal heterogeen is en er weinig sociale controle heerst. Maar de Gentenaars hebben zich zeker ook afgezet tegenover de "boerkes", door anders te gaan spreken. Toch zijn er ook in het Gents geografische en sociale verschillen. In het Burgergents hoort men meer Franse woorden dan in het Platgents en gebruikt men nog graag de "sch".

Uitspraak

Hoe klinkt het Gents? Dat vraag je het best aan een echte Gentenaar. Is die niet in de buurt, denk dan aan het authentieke accent van onze burgemeester Termont, als hij "Schoon Vlaams" of Engels spreekt.
Fonetisch schrift is moeilijk te lezen, en er is gelukkig geen Gentse spellingcommissie, dus maken we zelf een paar regels. Tenslotte is het dialect een spreektaal.
In het Gents zijn de klinkers meestal kort, maar langgerekt (zèèse=zes). De tweeklank ij wordt als aa uitgesproken (vaave=vijf) en de ui klinkt als oai (oais=huis). De h spreekt men niet uit. De o kan soms een lange eenklank worden (zôône=zon) of veranderen in ou (doum=dom) of ui (vuir=voor) of oe (oent=hond) en soms als uu klinken (ruud=rood). De ng wordt "met alle letters" uitgesproken (zeinge=zingen). Heel typisch is het gebruik van de Franse keel-r. Naar het schijnt verraden de stadsgenoten van allochtone afkomst zich bij familiebezoek in Turkije door hun Gentse r!

Verbuigingen en vervoegingen

Verbuigingen en vervoegingen zijn voor buitenstaanders moeilijk onder de knie te krijgen. Zo volgen "ja" en "neen" de persoon: joak – joag – joajaa – joas – joat – joam – joag – joans en nienok – nieg – nienaa – niens – nient – niem – nieg – niens.
Werkwoordsvormen leer je het best in de praktijk, bijvoorbeeld: stoaipen – stoaiptege – gestoaipt (bukken), terten – tertege – getorten (stappen), keunen – kost – gekeunen (kunnen).

Woordenschat

In het Gents vind je vanzelfsprekend veel woorden met Franse oorsprong: affeseerplankske (step, skateboard), bal poepanleir (volksbal in de openlucht), eu devuure doen (uw best doen), gardevoe (pas op), koeketiene (bijzit), parkoenter (daarentegen), parmaleur (per ongeluk), rakoersie (kortere weg), rjeindeknots (niets), verdestleweeren (verknoeien), verneegliezjeeren (verwaarlozen).
Ook de Spanjaarden hebben meer achtergelaten dan de meeste Gentenaars beseffen, bijvoorbeeld: en toens (en dan), kaba (draagtas), kazemiestroel (gevangenis).
Daarnaast bestaan er speciale woorden, die wellicht niet in andere dialecten voorkomen: almeenekier (plotseling), ammeloake (tafelkleed), grietgroat (rara), ieveranst (ergens), kadaaster (dadel), lollekestriebunoal (vredegerecht), moailpeerbrigade (oproerpolitie), opgoevalentoait (lukraak), overkomste (bezoek), toestoaiken (onverwachts binnenvallen), tuupestegoare (allen tezamen), ufflakke (hoofdvlees), vuursvandereste (tenslotte), zwietpateekes (zweetvoeten).
Het spreekt vanzelf dat de Gentenaar om geen scheldwoord verlegen zit. We houden het hier dan nog een beetje deftig: duurdekomprenuur – ewen teekenterter – gebreeë vurtuuft – giestige meulenire – iewillegoart – leegoart – niewirt – pirdewurtel – piepobanana – schieve lavabo – schriemmoaile – sjiekeepulle – vwoijoe – wietlewoai – wiskesvlieger. Ook de dames kunnen fantasierijk beschreven worden: gêsgiete – glorieuze dwoazekoente – goele – lutsepoepe – pekelteeve – raaspapgat – schaatiefer – wannetsjanne. Waarschuwing: vraag de betekenis toch maar eerst aan een Gentenaar als je deze woorden wilt gebruiken.
Het Gents is zeer rijk aan uitdrukkingen. Hoe zeg je bijvoorbeeld "hij is dood"? Aa zal veur ons gien kommiskes nie mier doen – zaan stoove es oait – aa es baa Kiekepuut – aa en ee gien tandpaane

nemier – aa es baa Pierlala – aa zal gien petoaters nemier eete – aa ee zaan aatene kostuum an – aa ee zaane goaper geloate – zaane klakker es geboste – aa es noar Bataklava – zaan bobaane es op – 't er groei gês op zaane boaik.

Europese Hymne

Op zondagavond 9 september 2012 weerklonk tussen Belfort en Sint-Baafs voor het eerst de Europese Hymne in een Gentse versie. De aangepaste tekst werd bedacht door het collectief "Citron Bleu" en gaat als volgt:

Alle menschen zein maan broere
Al famielde van malkoar
Al wie datter ier wil weunen
Es ne vriend, ne kameroad
Loat op 't Belfort diemne spelen
Op Sint Anna, op Sint Boafs:
Alle menschen zein maan broere
Al famielde van malkoar
Van malkanders keuken eten
Noar malkanders fieste goan
Toch nie veur de kleinste ruze
Op malkanders moaile sloan
't Es et volk van Artevelde:
Edwoard, Boris, Fatima,
't Es maan zuster, 't ês maan broere
Mee of zoender dzjellaba (bis)

Ten slotte

Als je nu echte Gentse "amuzeleute" wilt meemaken, kom dan naar de Gentsche Fiesten en wees niet bevreesd om "Gents te klappe", want zoals de Gentenaar zegt: "Spreekt en euwe moent goat ope".

Bronnen

Familie, buren en vrienden, Krant "De Gentenaar"
Gents zakwoordenboek – Freek Neirynck
Gents zegswijzenboek – Freek Neirynck
Nieuw Gents Idiotikon – Edmond Cocquyt
Kaak, kaak, nen twiedekker! – Eddy Levis en Gill. Van Geert

Ingrid Lievens

Indonezia Esperanto-Kongreso

Horizontaal

De pluraj jaroj mi okupiĝas pri la indonezia Esperanto-movado (mi esperas ke vi ne tediĝas legi pri ĝi!). Ĉi-jare, en 2013 okazos unua kulmino de tiu agado: la tutunua Indonezia Esperanto-Kongreso. Por esti kompleta mi aldonu ke en aprilo 1960 okazis en Jakarta jam Esperanto-konferenco. La movado tiam ne ricevis permeson organizi [grandan] kongreson, kaj devis kontentiĝi pri [malpli granda] konferenco, kiun vizitis plurajn ambasadoroj. Jen iom da informoj pri la kongreso, kie partoprenos ankaŭ kelkaj flandroj. En la postkongresa Horizontaal aperos raporto pri la kongreso.

La kongreso okazos de la 5a ĝis la 8a de aprilo 2013 en la kongresejo Wisma Abdi, en Bogor (antaŭe: Buitenzorg). La plej grava celo de la kongreso estas kunigi la esperantistojn el la tuta lando por diskuti pri la landa movado kaj krei landan asocion. Krom tio, estos E-kursoj (gvidataj de eksterlandanoj, i.a. Kristin Tytgat) kaj ILEI-ekzamenoj. Aldone estos ebleco spekti kaj lerni tradiciajn dancojn, eklerni la indonezian lingvon ktp. Ni organizos duontagan ekskurson al la fama botanika ĝardeno de Bogor. Postkongresaj ekskursoj dependos de la interesiĝo montrita pri ili.

Iom pri la kongresurbo kaj -ejo: Bogor situas en la okcidenta parto de la insulo Javo, ne for de la ĉefurbo Ĝakarto. La urbo situas je 300 metroj alteco, kaj estas ĉirkaŭita de ne plu aktivaj vulkanoj. Super la urbo tre ofte fulmotondras, tial ĝi estas konata kiel Pluvurbo.

La kongresejo havas ĉion necesan: salonojn, manĝejon, dometojn kun ĉambroj de 2-7 personoj, arbojn, herbejon kaj naĝejon! Do ĉio okazos sur la sama tereno. Ne necesas eniri la urbon aŭ perdi tempon per transporto dum la kongreso. La plej proksima internacia flughaveno situas je ĉ. 85 km (en Jakarta).

Pliaj informoj pri la kongreso troveblas en ĝia retejo: https://sites.google.com/site/iek2013bogor/, kie daŭre eblas aliĝi... ;-). retadreso de la LKK: iek-lkk2013@googlegroups.com

Heidi Goes

Jen selekto el nekutima poemaro de la Finnlanda aŭtorino **Anja Karkiainen**. Ŝi naskiĝis en 1948. Mi jam dufoje pritraktis poemon de ŝi en ĉi tiu rubriko. Ĉi-foje ŝi amuziĝis en la kreado de poemetoj ligitaj inter si per komuna temo: la sinteno de diversaj personoj pri tia kreado.
(N.B. Por kontentigi plurajn petojn de legantoj kaj por ebligi retraduk-ekzercojn, mi laŭeble plimultigis la traduknotetojn flanke de la teksto).

Sorĉa[1] hor' de kreiveco[2].

a- Sorĉa hor' de kreiveco,
plumo[3], mi kaj paperpeco -
vortoj fluis[4], iĝis[5] frazoj,
kunligiĝis[6] al versaĵoj.

b- Ĉar mi ilin mem[7] tre ŝatis[8],
mi kunulojn[9] ne kompatis[10],
sed altrudis[11] la liniojn
kaj postulis[12] opiniojn.

c- Por preventi[13] troflatemon[14],
mi prezentis la poemon
anonima. Do respondis
ĉiu vere[15], dum mi sondis[16].

1. betoverend
2. scheppingskracht (-iv-= in staat tot)
3. pen
4. vloeiden 5. werden zinnen
6. bonden zich samen tot rijmen (gedichten)
7. mi... mem: ik...zelf 8. zeer hield van
9. metgezellen 10. had geen medelijden met
11. drong de lijnen op
12. eiste meningen
13. voorkomen, vermijden
14. neiging tot overdreven vleierij
15. naar waarheid 16. peilde, polste

LA TITOLO.
Sorĉi, sorĉa* horo: *(be)toveren, betoverend uur*
Kiel impresas* **sorĉe*** *indruk maken*
ridetantaj* okuloj? *glimlachende*
Ili fascinas la spektantojn. *toeschouwers*
Kreiveco = ? Kre + iv + eco. Sufikso-iv-=?
Ĝi montras, ke iu aŭ io **povas, kapablas** fari ion. Ekzemploj: **produktiva** grundo (kapabla produkti); **pagiva** kliento: (kapabla pagi, pagipova, solventa). *solvent*
(kp. kontraŭe: **pagebla*** fakturo). *betaalbaar*
Kp. **kreiveco/kreebl(ec)o**:
ies **kreiveco** =? ies kapableco krei,
ies kreebl(ec)o =? ies ebleco krei.
Kiam oni dirus, ke iu kreiveco estas **sorĉa**?
Kiam ĝi estas tiom kreiva, tiom riĉa, ke ĝi ŝajnas esti sub influo de sorĉistino.
Plie pri '**sorĉa**': dolĉe ensorĉanta* *betoverend* voĉo. Kiam **patrino** uzas ĝin? *kalmeren*
Kiam ŝi volas kvietigi^ bebon, infanon ktp.
Oni povas esti **(en)sorĉita de** ies ...
afableco*, ĉarmo... *vriendelijkheid, charme*
En la mezepoko* kio **okazis al** *middeleeuwen* la tielnomataj* **sorĉist(in)oj**? *zogenoemde*
Ili estis (for)bruligataj vivaj.
(vivaj: vidu sub "Gramatiko")

STROFO a.
Verso a3: Vortoj fluis..
1) Flue* paroli estas... *vlot*
paroli sen interrompo*, facile, *ononderbroken*
senhezite*. *zonder aarzelen*
2) Akvo de rivero povas flui* ... aŭ ... *vloeien*
(mal)rapide, (mal)pace*... *(kalm),wild*
3) Kion vi preferas, naĝi* laŭ- *zwemmen*
aŭ kontraŭflue*? *met, tegen de stroom*
4) **Flui** : Kio estas la **flueco** de ies* *iemands*
parolado ?
la maniero kiel ties* parolado fluas. *diens*
5) Ĉu vi kredas jenan* proverbon: *die (verder)*
Mono **fluas*** al riĉulo, ... *vloeit*
batoj* al malriĉulo^Z? *slagen*
6) De **superfluo*** malbon... *het overbodige*
malboniĝas la ĝuo*^Z *genot*
7) Konsilo mia: Ne verŝu* tro, *gieten*
alie* la biero superfluos* *anders, zal overlopen*

Testu vin! Relegu kaŝante alterne la respondojn kaj la demandojn !

Zamenhof. **plie*** pri **'vorto'** kaj 'fluo': *meer, daarbij*

Ordigu, ripetu, lernu (solvoj sube)

1. Vortojn ŝparu, ...	a. malfeliĉo venas flue.
2. Vortoj sakon ne ...	b. glate[1], agrable.
3. Feliĉo venas gute, ...	c. agojn[2] faru.
4. Vorto donita estas ...	ĉ. kiel leĝo.
5. Vorto sona estas plej ...	d. plenigas.
6. Vivo senproblema fluas ...	e. admona[3].

1 *moeiteloos* 2 *handeling* 3 *aansporend*

(Solvo: 1c. 2d. 3a. 4ĉ. 5e. 6b)

STROFO b, verso 1.

1) Kiuj estas tiuj 'ilin', kiujn ŝi tre **ŝatis***?
| la versoj el strofo a. *graag hebben*

2) **Verso b2.** Kiuj povas esti tiuj **'kunuloj'**?
| Plej **verŝajne*** aliaj *waarschijnlijk*
| esperantistoj, eble el la loka* *plaatselijk*
| klubo, aŭ legantoj de la kluba revuo.

3) Kiel kaj kial ŝi ne **kompatis** *hoe en waarom* siajn kunulojn*? *metgezellen*
| Ŝi tiom* ŝatis la versaĵojn, ke ŝi *zozeer*
| ne hezitis doni **pliajn*** *bijkomende, aanvullende*
| **legendajn*** strofojn! *te lezen*

4) Parenteze*: Komparu *tussen haakjes*
leginda/legenda *het lezen waard /dat te lezen is*

5) **Verso b3. Altrudis** al ili siajn* versojn =? *zijn eigen*
Kp.: **trudi**= *opdringen*; altrudiĝi: *zich opdringen*
trudiĝemaj* pensoj=? *indringerig*
| kiel ilin eviti, forpeli*? *verjagen*

Kion ekzemple oni (ne) povas **altrudi** al iu alia (al aliulo*)? *iemand anders*
| Altrudi al iu sian volon, sian opinion...

Kp.:entrudulo*, entrudiĝanto* *moeial, indringer*

Altrudita feliĉo estas ofte...
| malfeliĉo ².
| Kian* feliĉon ni deziru? *wat voor*

STROFO c.

1) **Kial** ŝi prezentis la poemon anonima?
| Ĉar ŝi ne volis influi* la opinion *beinvloeden*
| de siaj kunuloj aŭ de aliuloj*. *anderen*

Gramatiko: "**prezenti la poemon anonima.**"
Kial ne anonime? (vidu sub 'Gramatiko').

2) Kion sondis la aŭtorino*? *schrijfster*
| la opinion de siaj kunuloj pri siaj versoj

Vidu ĉi-sube ekzemplocele *kun la celo* kelkajn strofojn el la kolekto: *(met het doel)*

La lernejano

1 Lernejana* opini': *van scholier*
"Enuigas* poezi' ! *verveelt*
Nur konvenas* la hobio *past*
4 al mumi' kaj fosilio. *is walgelijk*
Naŭzas^ ĉi galimati'*, *deze wartaal*
mankas tie eĉ bildstri'* !" *beeldverhaal*

1) Ĉu temas* pri knabo aŭ knabino? *gaat over*
Pri **kia*** lernejo temas? *wat voor een*
| pri elementa* lernejo. *lagere*

2) Laŭ la teksto, kion faras poezio?
Kial li **malestimas*** poezion? *minachten*
Kiun poezio **enuigas**? *(iemand) vervelen*

3) Kiam vi persone **enuas**?
Ĉu vi kredas*, ke laboro estas la *geloven* plej bona **kuracilo*** kontraŭ enuo? *geneesmiddel*
Sugestu alia(j)n ebla(j)n kuracilo(j)n !

4) **'hobio'**=? ŝat-okupo (okupo kiun oni ŝatas). Kiel efikas tiu vorto rilate al poezio?
| ĝi efikas malestime*. *werkt minachtend*

5) Kion sugestas la vortoj ***mumio*** kaj ***fosilio***?
| aĵoj* el la **pratempo***. *dingen, oertijd*

6) Poeto laŭ la lernejano estas...

7) Kion sugestas verso 5 koncerne poezion?
| ke li **malamas*** poezion. *haten*

8) **Galimatio** =? PIV: konfuzega*, *zeer verward* sensenca*, tute nekomprenebla *zinloos* diraĵo aŭ skribaĵo. Origino: el la latino (la bas-latino) *ballimathia* (= obscena kanto).

La policano

1 La policano trafikon gvatis* *hield in 't oog*
kaj pro la strofoj la kapon gratis*. *krabde*
"Plej bone estus konfiski*tion. *in beslag nemen*
4 Mi evitemas* ja anarkion. *geneigd te vermijden*
Do, la verkinto sin legitimu !
Mi malpermesos, ke li pli* krimu !" *meer*

1) Pri kio i.a.* la policano surstrate *inter alie* **okupiĝas**? *zich bezig houden met*
| Pri la publika ordo.

Kion la policano **gvatas** kaj kion li **gratas**?
(*gvati* : kp. kiun francan verbon? *) *guetter*

2) Klarigu kial li gratas sian kapon kaj kiam iuj* (multaj?) homoj (viroj?) *enkele, zekere* **emas*** fari tion? *neiging hebben*

Kiam ili devas solvi malfacilan problemon (aŭ kiam . . . . laŭso* tiklas* ilin). *luis, kittelen*
Kial ili faras tion? *doen geloven*
Ĉar ili volas kredigi^ ke ili streĉe* *gespannen* serĉas* solvon al problemo. *zoeken*
3) Kio estas 'konfiski ion'? PIV: ? *gemachtigde*
"Forpreni de iu laŭ rajtigita^ aŭtoritato ion malparmesitan aŭ senrajte posedatan."
4) Kial li ŝatus **konfiski** la poemon?
Li ŝatus **elimini*** (forigi, solvi, *uitschakelen* malaperigi) ĝenan* problemon ! *hinderlijk*
Kion ekzemple oni konfisku en klasĉambro?
5) Kial li volas eviti* **anarkion**? *vermijden*
Lia tasko estas **observigi*** la *doen naleven* ĝeneralan ordon kaj la respekton al la leĝo.
6) Kiel la verkinto povus **sin legitimi**?
Montrante **ian*** dokumenton por *een of ander* **pruvi***, ke li faras sian taskon^. *bewijzen*
7) Kial li devus fari tion? *^taak*
Por **rajtigi*** lin interveni. *het recht geven*
8) Kiel impresas la leganton la vorto **'krimu'**?
Iom **troige***! Efektive*, *overdreven, inderdaad* kio estas krimo? (PIV: Ago*, per *handeling* kiu morala aŭ civila leĝo estas **grave*** *ernstig* **malobservata***). *niet nageleefd*

La ĝardenisto *bloembedje*

1 Ĝardenisto florbedeton^ sarkis* *wiedde*
kaj leginte tion* nur rimarkis: *antaŭan tekston*
"Superflua*, nenecesa verko, *overbodig*
4 tamen ĝi uzeblus kiel sterko* ! *mest*
Se mi lasus ĝin
kompoŝte^ putri*, *als compost, rotten*
povus mi per ĝi
legomojn* nutri." *groenten, "voeden"*

1) Sarki =?
= **purigi*** kulturatan grundon, *zuiveren* eltirante per skrapado, plukado aŭ tranĉado la **trudherbojn***. *onkruid (trudi= opdringen)= fiherbo*
2) Komparu 'verko' kaj 'laboro'!
verko = arta aŭ scienca produkto.
Ekz.: *Koniĝas majstro laŭ sia verko*[Z].
La fino kronas la verkon[Z].
3) Kio estas **kompoŝto**?
Miksaĵo* de plantrestaĵoj uzata *mengsel* por la **sterkado*** de grundoj. *bemesten*

4) proverbon: **Putrado de fiŝo... komenciĝas de l' kapo**[Z].
'Het rotten van de vis begint bij (vanaf) de kop.'
Kiun ideon ĝi volas esprimi?
La **altranguloj*** *de hooggeplaatsten* estas plej facile subaĉetataj, korupteblaj. *(zijn heel gemakkelijk omkoopbaar).*
N.B.: '*de l'* kapo' = ĉi tie: *ekde la kapo.*
Ĉu la supra proverbo **pravas science**?

Pliaj Zamenhofaj ideoj: *bonvolu ordigi !*

1 De semo[1] putra[2]	a sen laboro li putras.
2 Laboro fortigas	b venas frukto ne nutra[3].
3 Akvon senmovan	c ripozo putrigas.
4 Laboro homon nutras,	ĉ kovras putraĵo.

1 zaad 2 rot 3 voedzaam

Solvo: 1b 2c 3ĉ 4a

La psikiatro

1 Kiam mi al psikiatro deĵore* *voor mijn werk*
montris la strofojn, li ŝrikis^ angore: *gillen*
"Kie vi trovis ĝin? Ĉu paciento
4 nun ĝin serĉadas je ve'* *bij weeklacht*
kaj lamento?
Vidu angule^ la inkomakulon*! *in de hoek, inktvlek*
Per ĝi mi testos la skizoidulon*!" *schizoïde kerel*

1) Kio estas **psikiatro**?
Kuracisto de psikaj **perturboj***. *storing*
2) Kio estas perturbo?
malordo en la funkciado. Ekzemple:
-> perturbita televida ricevado* *ontvangst* /elsendo*; *uitzending*
-> kaŭzo de perturbita digestado.
3) Ĉu vi **deĵoras*** ĉiutage? *dienst hebben*
Nur ĉiun trian tagon !?
Je kioma horo **komenciĝas** via deĵoro?
4) **ŝriki** = eligi* akutan krion. *uitstoten*
Kiam oni ne (plu) kapablas eligi* *uiten* aŭ eĉ **ŝriki** ian* vorton? *een of ander (soort)*
okaze de granda surprizo, timo, emocio...
Kp. alian vorton kun ŝr- : Meti la manĝilaron^ en la ŝrankon*. *eetgerei, kast*
5) Kio estus la rolo de la **inkomakulo**?
Laŭdire^ ties* formo *naar men zegt, daarvan* povus informi pri ies* karaktero, *iemands* pri iu **okaz(int)aĵo*** aŭ okazontaĵo. *gebeurtenis*

6) Zamenhof pri 'makulo':
Konscienco senmakula estas kuseno plej mola =?
ni povas dormi pace* sen timi, *in vrede*
ke riproĉoj de la konscienco vekos nin.
Neniu sanktulo* estas sen... *heilige*
makulo. =?
Eĉ sanktulo povas havi malbela(j)n....
karaktertrajto(j)n* ! *karaktertrek*
Se kalumnio* ne ... *laster*
brulas, ĝi almenaŭ makulas*. *bevlekken*
La perfekteco*... ne ekzistas. *volmaaktheid*

2) GRAMATIKO

1) **Kia/kiel**. La sorĉistinoj estis (for)**bruligitaj vivaj**. Notu la demandojn: Kiaj ili estis forbruligitaj? (vivaj); Kiel ili estis forbruligitaj? (publike, per la fajro).

2) Ŝi **prezentis la poemon anonim/a/e/an**=?
a) prezenti la **poemon anonima** = tia(maniere), ke ĝi estas aŭ restas anonima. Ŝi ne volas influi la opinion de aliuloj menciante la nomon de la aŭtoro.
b) **anonime**: tiu, kiu prezentis la poemon faris tion sen mencii sian nomon.
c) **anoniman**: la poemo estas anonima poemo.

3) kp. **li prezentis al si la aferon tre facil/a/e/an.**
a) Facila: li prezentis al si (li pensis), **ke** la afero estas facila .
b) Facile: li faris tion sen ia ajn malfacileco, en ia ajn speciala klopodo.
c) Facilan = la tre facilan aferon (ne tre kutima vortordo).

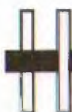
3) Tradukekzerco el la antaŭa numero.

1) Gloro (famo) estas la soifo de la junularo (Byron). 2) Niaj filozofoj, kiuj skribas librojn pri la mal-estimindeco de la gloro/famo, tamen mencias sian nomon sur la titolpaĝo (Cicerono). 3) Gloro (famo) estas la pruvo ke la homaro estas trokredema (R. W. Emerson). 4) Kio estas famo (gloro)? Fari ke multaj stultaĵoj estu diritaj (dirataj) pri si (G. Flaubert). 5) La solaj, kiuj meritas statuon estas tiuj, kiuj ne bezonas iun (Hazlitt). 6) La gloro (famo) kiun vi akiras neniam respondas al la peno, kiun vi trudis al vi mem (Horacio). 7) Se (la) gloro venas nur post-morte, mi volonte ankoraŭ (plu) atendos ĝin (Marcialo). 8) Kiu havas por sin glori nenion alian (pro/pri kio sin glori) ol siajn famajn prapatrojn similas al terpomplanto: la sola bono, kiun ĝi havas estas/sidas sub la tero/ grundo. (Thomas Overbury). 9) Ĉu vi volas ke oni laŭdu (gloru) vin? Tiam ne faru tion (vi) mem! (Blaise Pascal). 10) La honoro kaj la vivo rolas same: se oni ilin perdas, tio validas por ĉiam (Nicolas Pavillon). 11) La lasta honoro kiun oni faras al mortintoj estas kelkfoje la unua. (E. Wertheimer). 12) Mi preferus ke oni sin demandus kial honore al mi oni ne estis stariginta statuon ol kial jes (Katono la Maljuna).

4) Tradukekzerco

1) De beste leraar is hij, die het meest van zijn leerlingen opsteekt (Jean de Boisson).
2) Cultuur is wat overblijft, wanneer men alles vergeten heeft wat men geleerd heeft (Selma Lagerlof).
3) Natuur: Het maakt alle verschil of je een insekt in de slaapkamer hoort of in de tuin. (Robert Lynd).
4) Verklarende aantekeningen bij een gedicht zijn als anatomische voordrachten bij een lekker gebraad (Schlegel).
5) Ouders die merken dat hun zoon het beroep van dichter wil kiezen, moeten hem zo lang afranselen, tot hij het verzenmaken opgeeft of tot hij een groot dichter wordt (G. C. Lichtenberg).
6) Daar men niet zo universeel kan zijn dat men alles weet wat van alles te weten is, moet men weinig weten van alles. Want het is veel mooier iets van alles te weten dan alles van één enkel ding (Blaise Pascal).

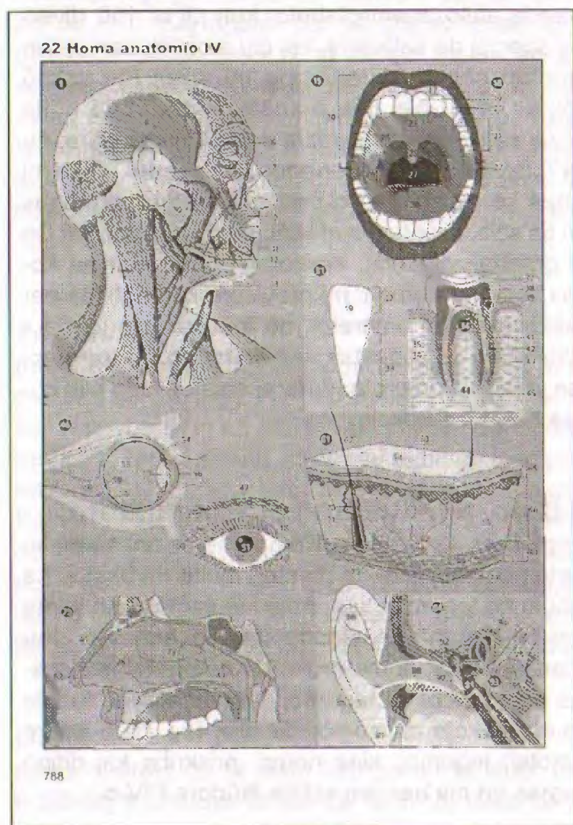
Vragen en/of opmerkingen rechtstreeks aan de redacteur sturen:
Emiel Van Damme, Albert I-straat 44,
B-1703 Schepdaal
(em.vandamme@skynet.be).

La unua eldono de la germana "Bildvortaro Duden" aperis en la jaro 1936. Estis tutmonde la unua ampleksa tiaspeca verko. De postaj eldonoj eldoniĝis tradukoj en dekoj da lingvoj, inter kiuj angla, araba, ĉina, japana, sveda ktp. Bazo de nia traduko estas la 6-a eldono (2005)... kaj nia esperanta versio estas la unua alilingva de ĝi. Ĉiu posta eldono respegulis la evoluon de teĥniko kaj socio en la intertempa jardeko. Firmecon apartan por Esperantistoj nia libro ĉerpas el sia ligiteco kun PIV, kun kiu ĝi vivas ne kiel hundo kun kato, sed kontraŭe kiel apoganta kaj fidela parenco. La antaŭa "Esperanta Bildvortaro" baziĝis sur la dua eldono el 1958.

Aspekto.

La formato de "Bildvortaro" estas kiel PIV, krom ke ĝi estas 2,5 cm malpli alta. Bindo estas klasika kaj altnivela. Kovrilo estas dura, blua. Sur la kovrilo kaj spino estas, modeste, la titolo "Bildvortaro" kun aldone pli malgrandlitere: "en Esperanto". Sur la interna frontpaĝo la mencio "en Esperanto" ne estas. Estis amikino Gerd, kiu konvinkis min ke estas utile, eble eĉ necese, aldoni tiun mencion sur la kovrilo... kaj... ŝi (kiel kutime) pravas.

Enhavo.

Entute estas 415 tabuloj, aŭ fakte 488, ĉar foje estas du tabuloj kun sama numero, por unu temo. La temoj grupiĝas en 11 kampoj. La bildoj, pro kompreneblaj kialoj, estas nigre-blankaj, sed tamen, fine de la libro troviĝas 22 koloraj tabuloj. Ĉe la responda nigre-blanka tabulo estas referenco al la kolora, kompreneble. Mi nun iomete priskribos la diversajn kampojn.

Atomo, Universo, Tero:

ampleksas 18 tabulojn. Temas pri atommodeloj, ĝenerala geografio, inkluzive vulkanismon, meteologio (i.a. specoj de nuboj) kaj ĝiaj instrumentoj, kaj mapoj. Eĉ la spacoteleskopo konigos al vi la nomojn de siaj plej gravaj partoj, kaj kelkaj observatorioj sin priskribas. Tamen ne esperu trovi en ĝi la bildon de la Higgs-partiklo!

Homo kaj Hejmo:

listigas en 40 tabuloj la nomojn de la plej ĉiutagaj kaj plej homproksimaj aĵoj. Se tiaj listoj ne lasos vin buŝmalfermitaj pro miro.... tamen estus instrue se vi foje klopodus ekde la bildoj mem starigi tiajn listojn! Mi foje rigardu tabulon 48an: Kuirejaj aparatoj. Risorta tortoformo: nenio speciala, tute klara? Kaj la vortaro lasas al vi elekton, ĉar estas alia propono por la sama afero: kukmuldilo kun demetebla rando. "Karulo, donu al mi la kukmuldilon! Kian? Nu, tiun kun la demetebla (forprenebla) rando!" Ankaŭ gravaj partoj de aparatoj havas nomon: tranĉodiskoj de viandomuelilo, kaj la spagetujo kun interna retpoto. En tiu serio, kompreneble, estas ankaŭ la diversaj tavoloj de homa korpo, kun ĝiaj foje interŝanĝeblaj organoj. La anatomio de la homo ne kunpremiĝis en unu tabulon, sed ĝi ampleksas sep tabulojn. Kaj la feto ne plu estas tabua, sed serioze traktiĝas. Mi tamen enmetis referencon al PIV, ĉar tie estas, malgraŭ sia malgrandeco, bildo, kiu liveras kelkajn pliajn nomojn de nocioj. Tiel ankaŭ ĉe la tabulo de spirorganoj kaj sangofluo mi referencis al PIV, pere de la vorto vojo, ĉar en PIV la interesa

ilustraĵo troviĝas... jes, tie! Ĉu vi povis diveni? La serio ankaŭ faras rondiron en ĉiuj eblaj ĉambretoj de via hejmo. La lasta tabulo en la serio instruas al vi nomojn por dekoj da ŝuoj.

Ŝtato kaj Urbo:

per 26 tabuloj ni kondukas vin en vian ĉirkaŭan mondon. Necesas mono por eniri la mondon. Ĉu ne jam Zamenhof instruis al ni ke "Amo estas forta, sed mono pli forta"? Eĉ la sekretoj de la eŭrobiletoj estas klare montritaj kaj nomitaj en unu el la bildoj kaj tiel vi estos armitaj por arta reprodukto de la biletoj, se vi ŝatas tion. Ŝtato signifas armeo, polico, elektoj, sed ankaŭ instruado, horekao (hoteloj, restoracioj, kafejoj), magazenoj, parkoj. Ne estas forgesita eĉ la rubaĵotraktado.

Sporto, ludoj, libertempo:

en 39 tabuloj estas prezentitaj plej diversaj sportoj ĝis inkluzive la rultabulado. La plej diversaj pozoj kaj ekzercoj de gimnastiko ampleksas tri tabulojn, kies terminoj kaj esprimoj certe ne estas facile troveblaj en aliaj vortaroj. Ĉu vi povas imagi kio estas kaj kiel distingiĝas ŝveba streĉgamba sido kaj ŝveba disgamba sido? Verŝajne jes... sed ĉu vi mem rapide trovus taŭgan nomon por la pozoj?

Distriĝo, arto kaj kulturo:

estas tria kampo, laŭ amplekso, per 51 tabuloj. Temas pri kermeso, nokta amuzejo, filmo, muziko, religio, arto, sed ankaŭ matematiko, fiziko kaj ĥemio. Forigita estas la tabulo de la grekaj kaj romaniaj dioj kaj diinoj..., kiujn vi do devos konsulti en la malnova bildvortaro. Ankaŭ multaj terminoj rilate taŭrobatalo, toreado, rodeo distros vin.

Animaloj kaj plantoj:

estas relative modesta kampo en la libro, per 27 tabuloj. Sed, se vi konas la nomojn de ĉiuj bestoj kaj plantoj en la libro, kaj ankaŭ vere rekonas ilin en vereco, tiam vi certe ne estas naturanalfabeto! Iam montriĝis en mia kutima fiŝvendejo belega granda afiŝo, montrotabulo, kun pli ol 150 diversaj specioj de salikokoj, kaj ĉiu montris sian veran propran nomon. Intertempe mi scias (ĉu ankaŭ vi?) ke la du plej ofte manĝataj specioj ĉe ni: la grizaj salikokoj kaj la rozaj salikokoj (ĉu klare, ĉu ne?) fakte nomiĝas krangono kaj leandro... sed mi timas ke mi sonus tro pedanta se mi fanfaronus pri tia scio, kaj rifuzus manĝi grizajn salikokojn! De la grandaj, gigantaj, salikokoj mi ĝis nun ne konas la veran nomon; mi provizore kontentiĝas per salikokegoj kaj omaretoj, aŭ foje kankr(et)oj... La bildvortaro iel sugestas, tamen tre hezite, pasifeoj (en la tabulo pri profundmaraj estaĵoj), sed plie konas nur la salikokojn.

Naturo, agrikulturo kaj arbarkulturo:

ampleksas 42 tabulojn. Kompreneble ankaŭ en tiu serio aperas multe da plantoj, multe da bestoj. La tabulo pri legomoj, kiu unuavide ŝajnas esti sama kiel tiu de antaŭa eldono, tamen enhavas unu plian legomon, nome erukon. Kompreneble ekzistas multe pli ol 44 legomoj. Tial mi aldone listigis apude dekojn da nomoj de aliaj (ne ĉiam nepre ekzotaj) legomoj, kies nomo, priskribo kaj difino aperas en nia neniam sufiĉe laŭdota PIV-o.

Metioj:

estas, per 81 tabuloj, la plej vasta kampo en la Bildvortaro. Estas logike, ĉar la nombro de metioj, se ne senfina (ĉu vere?) tamen estas treege vasta. Ekde plej historiaj, plej bazaj kiel bierfaristo, muelisto, bakisto, ŝuisto, tajloro (eĉ se ne plu surbaze de bestofeloj) la libro pritraktas la ejojn, ilojn, istojn de la modernaj metioj en fakoj kiel nuklea energio kaj renovigebla energio. La partojn de ventoturbino kaj de sunĉela elektrejo vi povos senhezite provizi de nometikedon post konsulto de la nova Bildvortaro... se vi deziras. Ke la libro ankoraŭ ne sufiĉe senprudiĝis (deprudiĝis?), kaj lasas nepritraktita la plej malnovan metion, verŝajne ne ŝokos vin. Cetere, tiele jam estas pretigita temo por sekvonta eldono, kaj por la esperantaj tradukontoj la terminoj jam estas preparitaj en la naŭa "Aldono de la Akademio"!

Grafiko:

estas traktita, en 13 tabuloj, kiel aparta fako, kvankam ĝi jam okupas tabulon en la kampo de Arto. Kaj prave, ĉar se grafiko estas tute prozaeca okupo (metio), ĝi tamen havas ankaŭ apartan fakeron, nome la artan grafikon. Jes, ne estas tiel facile ĝuste limigi faketojn por priskribi la homan okupadon! La nova Bildvortaro sekvis la evoluon (ne nur en tiu ĉi fako) kaj pritraktas la ciferecajn amaskomunikilojn, en du tabuloj, kaj konas analogan-al-ciferecan konvertilojn.

Trafiko:

estas la kanceraĵo de nia moderna mondo, kaj ampleksas 69 tabulojn. Ne jam malaperis la biciklo, kaj vi povos lerni eĉ nomi ĉiujn partojn de bicikla pedalo... sed vi ankaŭ povas tuj okulumi la imponajn tabulojn pri spacveturado kaj pri la surluniĝo. Komprenebie estas novaj tabuloj, ĉar ĉe la apero de la unua Esperanta Bildvortaro ne jam estis serioza konsidero pri la ebleco de iama surluniĝo, aŭ ĉu mi eraras? Vi, kompreneble, ankaŭ povos kontentiĝi per studado de rivertrafiko aŭ trajnado!

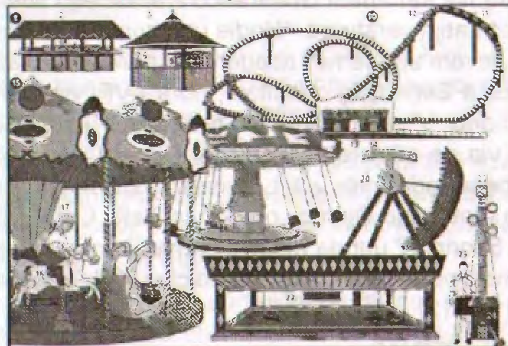
Banko:

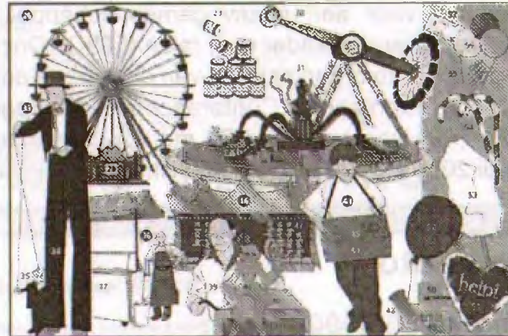
estas la titolo de la lasta kampo en la libro. En 8 tabuloj montriĝas multe da terminoj rilate bankojn, sed ne nur rilate bankojn, ĉar la unuaj tabuloj nepre validas por ĉiu ajn oficejo. Nomojn de kontoraj necesaĵoj vi trovos do en tiu ĉi parto. Tabla vinktilo kun sia turnebla vinktomatrico kaj vinktujo kun ŝovŝargilo (tre logikaj nomoj, ĉu? ... sed?...) aperas tie... kaj ili certe ne nur en bankoj estas uzataj.

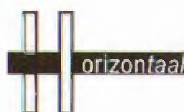
Ne vortoj sed faktoj.

Kun tre feliĉa, eĉ jubila, sento mi povas ankaŭ aldoni ke nia esperanta bildvortaro estas pli altkvalite eldonita ol la originala germana! La germana eldono estas, laŭ la moderna maniero, gluita, konsistas el amaso da kungluitaj paĝoj. Mi povas konfesi al vi ke mia ekzemplero, kaj tiuj de la kunlaborantoj, jam ne plu estas tute kungluitaj! Nia esperanta eldono estas tute tradicie zorge bindita, kun tolspina protekto, kaj tradiciaj kajeroj. La pola firmao Skonpres liveris modelan produkton, almenaŭ laŭ mia propra konvinko. Ĉu la libro ne havas mankojn? Nu, nepre jes, sed mi ne pensas ke estas mia rolo kaj tasko publike pritrakti ilin.

Petro De Smedt

Prof moet examen Engels afleggen

Een nieuw decreet legt eisen op voor docenten die lesgeven in een vreemde taal. Zij moeten een niveau C1 halen, het niveau taalleerkracht secundair, bijna native speaker. Een docent die een diploma behaald heeft in de taal waarin hij doceert, is vrijgesteld. (www.standaard.be, 16.10.2012)

no Vlamisch

"Ik ging zelf op de werf kijken. Zo konden problemen makkelijker opgelost worden. Maar nu is de communicatie met de mensen op de werf niet meer zo simpel. Soms geef je veel uitleg en krijg je het korte antwoord: no Vlamisch." (Maurice Decoster, met pensioen gaand werknemer van ingenieursbedrijf Ingenium, Brugsch Handelsblad, 2.11.2012)

HopiTAAL

Brusselse artsen en verpleegkundigen kunnen online hun Nederlands (vooral medische terminologie) oefenen met het programma HopiTAAL, dat speciaal voor de Brusselse ziekenhuizen ontwikkeld werd. (Brussel deze week, 15.11.2012)

Nieuwe Latijnse academie

(Belga) Om de opening van een nieuwe Latijnse academie extra in de verf te zetten, heeft de Italiaanse kardinaal Gianfranco Ravasi een tweet in het Latijn verstuurd. "Hodie una cum Ivano Dionigi novam aperiemus academiam pontificiam latinitatis a Benedicto conditam, hora XVII, via Conciliationis V", kondigde de tweetende kardinaal aan via de sociale netwerksite. De vertaling luidt (bij benadering) als volgt: "Vandaag zullen we, samen met Ivano Dionigi, op de Via Della Colciliazione 5 rond 17 uur de nieuwe pauselijke academie openen op verzoek van Benedictus XVI." (Belga, 21.11.2012)

Nieuw ERK?

Is het tijd voor een nieuw gemeenschappelijk Europees referentiekader voor talen (ERK)? Deze vraag stellen de organisatoren van de tweede editie van de 'International Conference on Language Testing', die van maandag 27 mei tot woensdag 29 mei 2013 in Antwerpen plaatsvindt.

Esperanto

Tatoeba: 200.000 zinnen

Tatoeba is een verzameling zinnen in meerdere talen. Op 1 november 2012 haalde Tatoeba de kaap van 200.000 Esperantozinnen. Esperanto levert daarmee, na het Engels, de belangrijkste bijdrage aan het project. Op het vlak van gesproken zinnen is de Esperantobijdrage bescheidener: de tiende plaats met 500 zinnen. (groups.yahoo.com/group/esper-german, www.tatoeba.org)

Grafikilo

Grafikilo 12 is een gratis grafisch programma, gebaseerd op de Java-programmeertaal, met handleiding in het Engels en het Esperanto. Het is vooral geschikt om aanvullende informatie (tekstballonnen...) aan te brengen op bestaande afbeeldingen en kaarten.
(purl.oclc.org/net/klivo/grafikilo12)

La Ponto

De Limburgse Esperantovereniging publiceert haar tijdschrift La Ponto al enkele jaren digitaal. De volledige collectie staat op esperanto-forum.net/doc/LaPonto/archief.html

Reisinformatie

www.vojagxo.info is een nieuwe site waar alle mogelijke reisinformatie verzameld wordt in het Esperanto. Het is een Russisch initiatief en de klemtoon ligt dan ook eerder (maar zeker niet alleen) op deze regio.

Zoekertjes

Op per.esocom.de (afgekort "PER") kan men gratis (Esperanto)advertenties plaatsen over alle mogelijke onderwerpen. De gebruiksaanwijzing staat onder "Kiel funkcias PER", boven aan het scherm.

Top 10 van kunstmatige talen

www.squidoo.com/top-10-man-made-languages presenteert een eigenzinnige top 10 van plantalen, gaande van Solresol over Esperanto tot Klingon. Merkwaardig is het wat ongewone Engels dat op de site gebruikt wordt. (Taalpost)

Nieuws

Als aanvulling op de in het vorige nummer vermelde nieuwssite novajhoj.weebly.com publiceert Maximiliano Catania dagelijkse nieuwsoverzichten op YouTube.
(www.youtube.com/user/mxcatania/feed?filter=2, Eventoj)

Por ekscii pliajn informojn pri jenaj eventoj, eblas ankaŭ telefoni al la Esperantocentro en Antverpeno, 03 234 34 00, aŭ viziti/skribi al Frankrijklei 140 2000 Antwerpen.

Certe rigardu la retpaĝon Eventoj.hu, la plej kompleta kalendaro en Esperantujo!

Podkasto.net

Retaj podkastoj de Varsovia Vento pri Esperantujo kaj la plej lastaj novaĵoj, aŭskultebla ĉe www.podkasto.net!

La Apotekan Ĝardenon

La 1an DE MAJO 2013 Ni invitas vin viziti "la Apotekan Ĝardenon" de la Hospitalo de la Virgina kun roso (nuna museo, hôpital Notre-Dame à la rose) en LESSINES.

En tiu regiono oni tradicie kultivis kuracplantojn. Tri ĝardenoj estas viziteblaj.

Tiu-ĉi foje ni elektos tiun de Lessines (50 km okcidente de BXL, 5' piede de la stacidomo).

13:30 en la akceptejo de la museo (place Alix de Rosoit) en Lessines.

14:00 vizito de la ĝardeno.

Poste por daŭrigi la plezuron, promenado laŭlonge de la rivero "Dendre" (sovagaj floroj videblaj) aŭ vizito individuale de la museo Hospital Notre-Dame à la rose (lasta eniro: 17h.45).

Gvidinformoj haveblaj en plurlingvoj. www.notredamealarose.com.

Pli da informoj?
ĉe Monique Van Roy (068/542728)
prefere frumatene
aŭ Catherine Royaux (010/451921)
cat.royaux@netcourrier.com (aliĝo dezirata)

Festu kongrese

90a Germana Esperanto-Kongreso,
17.-20.05.2013 kun festo de la 125-jariĝo de la Nurenberga Esperanto-Grupo

loko: Caritas-Pirckheimer-Haus,
Königstr. 64, 90403 Nürnberg

informoj kaj aliĝo:
www.esperanto-nuernberg.de/gek,
esperantonord@googlemail.com aŭ
Esperanto Nürnberg, Moritzbergstr. 37,
90482 Nürnberg, Germanio

Pli da informoj kaj aliĝilo ĉe
www.esperanto-nuernberg.de/gek aŭ

Esperanto Nürnberg, Moritzbergstr. 37,
90482 Nürnberg, Germanio.

Tagaj novaĵoj mallonge - kaj per voĉo kaj per teksto!

Kio estis la ĉefaj novaĵoj hodiaŭ en la mondo? - je tiu demando faras respondon Maximiliano Catania el Argentinio, redaktoro de novtipa jutuba novaĵservo!

Jam de pluraj monatoj li ĉiutage resumas en Esperanto la plej gravajn novaĵojn en 1,5 minuta aŭd-vida kompilaĵo per jutuba filmeto: oni vidas frapfilmeton (kiel en televidoj), aŭdas la novaĵojn (kiel en radioj), kaj sub la filmeto oni povas ankaŭ legi la voĉlegitajn tekstojn, kiu povas multe helpi la komencantojn.

Tiuj aŭdvidaj tagaj novaĵoj estas spekteblaj en propra kanalo de Youtube ĉe http://www.youtube.com/user/mxcatania/feed?filter=2

Maximiliano Catania produktis jam pli ol 100 novaĵ-registraĵojn, kiujn oni povas spekti laŭ diversaj enhav-kategorioj: eo-novaĵoj, sportaj novajoj, novaĵoj por Muzaiko, novaĵoj de BBC, ktp.

La kompilaĵoj estas aŭd-videblaj ne nur en la jutuba kanalo, sed ankaŭ en la novajportalo RTE ĉe http://novajhoj.weebly.com/ kaj ankaŭ en Muzaiko.

Muzaiko
Hejmo | Aŭskultu | Podkasto | Pri Muzaiko | Partneroj | Pro
Bonvenon al Muzaiko!
Muzaiko estas tuttempa tutmonda tutmojosa tutesperanta retradio-kanalo!

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaats-vinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – groep "Esperanto Antwerpen"

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

januaro 2013 januari

4/1/2013 Novjara regalo – Nieuwjaarsreceptie.

11/1/2013 Bart Demeyere: Prelego kun bildoj pri vojaĝo en Tanzanio – Voordracht met projectie over een reis naar Tanzanië.

18/01/2013 Jacques Schram: En la kadro de la Jaro pri Voĉlegado: Membroj laŭtlegas memelektitan tekston – In het kader van het Jaar van het Voorlezen: leden lezen een zelfgekozen tekst voor.

25/01/2013 Ĝenerala jarkunsido kun jarraportoj kaj honorigo de fidelaj membroj – Jaarvergadering: jaarraporten en viering van trouwe leden.

Februaro 2013 februari

1/2/2013 Malferma estrarkunsido – Open bestuursvergadering.

8/2/2013 Paul Peeraerts: Prelego kun bildoj: Dolcevento, aventura ferio en Toskanio – Voordracht met projectie: Dolcevento, een avontuurlijke reis in Toscanië.

15/02/2013 Jacques Schram: Prelego kun bildoj: Serĉante John Steinbeck; dek tagoj en Kalifornio – Voordracht met projecitie: op zoek naar John Steinbeck; 10 dagen in Kalifornië.

22/02/2013 Neven Kovačić: Prelego: Jugoslavio kaj post ĝi – Voordracht: Joegoslavië en er na.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

Hou onze webstek www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via: heidi.goes@gmail.com.

16 januari: lezing over Esperanto als inleiding tot de cursussen die de week erop starten. Vanaf 14u30 tot ongeveer 16u30. Plaats: cultureel centrum De Garve, Pannebekestraat 33, 8000 Sint-Jozef.

Cursussen (telkens 8 lessen):

- vanaf 23 januari bij Bart Demeyere thuis (Albert Dyseryncktstraat, 28, 8200 Brugge), telkens van 19h30 tot 21h30. Kosten: €20, incl. leerboekje.
- vanaf 25 januari, in De Garve, telkens van 9u tot 11u. Kosten: €30, incl. leerboekje

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maalbeek.

Elke woensdag van 18.30u tot 20u. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Contact: Françoise Pellegrin, e-mail: fransuaz – bij– esperantobruselo.org telefoon: 02 358 27 28

VLAAMS-BRABANT- Dilbeek.

In Dilbeek komt een groep Esperantisten maandelijks samen in het kader van "kennisbeurs Pajottenland". Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijkstraat z/n, 1700 Dilbeek, elke eerste zaterdag van de maand van 14 tot 16 uur.

KONVERSACIA RONDO en ESPERANTO

Ni kunvenos sabaton la 5a de januaro kaj la 2a de februaro 2013 en salono 301 (3a etaĝo) de la 14.00a ĝis la 16.00a horo. Se vi deziras, ni poste povas pluparoli kaj trinki ion en la kafejo en la sama centro. Kion ni faras? Ni rakontas pri niaj esperantaj kunvenoj, pri aliaj eventoj kiuj trafis aŭ amuzis nin, eble ni kantos kanonon de Kajto, kelkfoje ni legas poemon, solvas kruc-enigmon ...

Ĉu vi partoprenos ? Ne hezitu proponi kion vi ŝatus fari ! Ni kore invitas vin !

Se vi deziras pli da informoj telefonu al Lydia Buyst 054.33.01.51

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Iedere 4de vrijdag van de maand clubvergadering in ons lokaal "La Progreso" Peter Benoitlaan 117 9050 Gentbrugge; aanvang: 20.00 uur. Inlichtingen bij Katja Lődör, tel. 09 230 16 77 of 09 221 10 02.

Vrijdag 25 januari: jaarvergadering, meer info volgt.

Vendredo la 25an de januaro: jarkunveno, pli da informo sekvos.

Februari 2013: "Librovespero", wie een interessant boek las en er met de leerlingen van de cursus over van gedachten wil wisselen, is steeds welkom.
Kiu legis interesan libron kaj volas priparoli ĝin kun la gelernantoj de la kurso estas bonvena.

KALMTHOUT – La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

La kunvenoj de la Erikejo okazos kiel kutime en la Parochiecentrum de Heide, inter la 20 – 22aj horoj.

Ĵaŭdo la 17-an de januaro 2013; je la 20-a horo. Jarraporto 2012; Financa raporto 2012; Gramatikaj ekcercoj.

KORTRIJK Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

www.esperanto-kortrijk.info

Maandelijkse bijeenkomst in Erfgoedhuis zaal Lessius 1ste verd. O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk tel. 056/27 74 24. Elke vierde dinsdag van elke maand van 19u30 tot 21u30 niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is dan op de derde dinsdag.
Contact via mail piet.glorieux@gmail.com en esperantokortrijk@hotmail.com.

Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet:
Normaal zijn op elke eerste en derde donderdag van de maand vrijwilligers aanwezig in het Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet te Kortrijk.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

01-09 Vespero 3000: Neformala babilado
Voordrachtavond: Informele gespreksavond
01-23 Daŭriga kurso Vervolgcursus
02-13 Vespero 3000: Grandaj nombroj
Voordrachtavond: Grote getallen
02-23 Aliaj programeroj: Lingva festivalo
Andere activiteiten: Talenfestival
02-27 Daŭriga kurso Vervolgcursus
03-13 Vespero 3000: Neformala babilado
Voordrachtavond: Informele gespreksavond
03-27 Daŭriga kurso Vervolgcursus
Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven
Kioman horon - hoe laat: ekde la 19:30a, prelego je la 20:00a

OOSTENDE – La Konko

Meer info: Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362365 of marc.cuffez@telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2@witdoeckt.be of http://www.lakonko.be

Lokaal: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende (tenzij anders vermeld)

- conversatienamiddag : elke maandag 14u30 - 16u30
- conversatieavond: op woensdagen 9 en 23 / 1 en 13 en 27 feb van 18u30 tot 20u
- bestuursvergadering: woensdag 30 januari om 18u30

PEER

Elke laatste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultuurcentrum "'t Poorthuis", Zuidervest 2, 3990 Peer van september 2011 t/m juni 2012. Alle Esperanto-sprekers zijn van harte welkom !

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46, bert.boon@skynet.be

Zaterdag 23 februari 2013

4de Talenfestival in Leuven

Ons Talenfestival stelt een groot aantal talen kort voor.

Je maakt kennis met typische kenmerken, uitspraak, evolutie en cultuur, grammatica en enkele basiswoorden van de taal. Je kiest vier talen uit een palet van vijftien tot twintig. Je krijgt ook een uitgebreid papieren overzicht. Enkele succestalen uit vorige edities worden herhaald, en er komen er weer andere bij.

Het thema voor 2013 wordt Toerisme. Met een tentoonstelling over toerisme, woordenboeken en leerboeken in vele talen.

Alle sprekers zijn moedertaalsprekers of kennen de voorgestelde taal grondig. De presentaties verlopen in het Nederlands. Op de affiche vind je al een lijst van de toegezegde talen. Sommige presentaties zijn specifiek voor kinderen en jongeren bedoeld, o.m. Spaans.

Er is ook een meer wetenschappelijke presentatie over "De toekenning van verantwoordelijkheid in verslagen over mensenrechten" in Chili, door Dr. Barbara De Cock en Dr. Daniel Michaud Maturana.

Het Talenfestival van Leuven is een organisatie van Esperanto 3000 vzw, Leuven. Het vindt plaats in **het Centrum voor Levende Talen, Dekenstraat 4 te Leuven vanaf 13.00u.**

De voorstellingen beginnen stipt om 13.30u, 14.45u, 16.00u en 17.15u.

Tussendoor is er gelegenheid voor een versnapering en een drankje.

Kies nu reeds je talen uit en reserveer je plaats op (niet verplicht, wel aangeraden):

www. talenfestival.be

De juiste plaats om een taaltje bij te steken !

ALGEMENE VERGADERING VLAAMSE ESPERANTOBOND V.Z.W.

Op 23 februari 2013, in Leuven,

voorafgaand aan het Talenfestival.

Om 10u tot max 13u, Centrum voor levende talen, Dekenstraat 4, Leuven

Agenda

1. leden Raad van beheer (administrantaro)
2. Goedkeuring verslag algemene vergadering september 2012
3. Verslag werkjaar 2012
4. Financieel verslag 2012
5. Verkiezing nieuw bestuur
6. Esperantocentrum
7. Toekomst - subsidies
8. Diverse

Kandidaturen voor het bestuur van de Vlaamse Esperantobond kunnen overgemaakt worden tot 20 februari naar prezidanto@fel.esperanto.be of bezorgd worden bij het begin van de AV te Leuven op 23 februari.

mvg, Marc Cuffez, voorzitter.

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 67 51 78 heidi.goes@gmail.com
BRUSSEL Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, 1640 St-Genesius-Rode, fransuaz@esperantobruselo.org, +32 2 358 27 28
Laurent Loisse, Tir-aux-Pigeons 95 1150 Bruxelles. tel. 02 770 11 71, sekretario@esperantobruselo.org
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, gent@esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms, Dogulaslaan 14, 2950 Kapellen, tel.: 03 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201, 8610 Kortemark, tel.: 051 62 39 28, piet.glorieux@gmail.com.
Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12, goris.r@skynet.be
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. comite.jean.pain@skynet.be
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm), marc.cuffez@telenet.be
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* <http://www.lahirundo.be> Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,Tel en fax: 016 / 81 52 46, post@lahirundo.be
TURNHOUT Maria Dom, Tuinbouwstraat 14, 2300 Turnhout, tel.: 014 41 72 92, de.groot-dom@telenet.be.

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php
ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, tel.: 0226-314183, esperanto.alkmaar@gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403, gcamdercks@home.nl
AMSTERDAM Ans Bakker-ten Hagen Kastelenstraat 231-2, NL-1082 EG Amsterdam, tel.:+31(0)206 421 853, ten_hagen@concetps.nl
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923, sampan@telfort.nl
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251)231079, r.moerbeek@kpnmail.nl
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Vinus Lathouwers Kruiszwin 1205 NL-1188 LE Den Helder, tel.: +31(0)223 643 781, lj.lathouwers@quicknet.nl
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62, ru.bossong@planet.nl
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GOUDA Alfonso Pijnacker Postbus 778 NL-2800 AT Gouda, tel.:+31(0)651 376 257, a.pijnacker@xs4all.nl
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, tel.: 023-52 76 561.
HEEMSKERK Joke Hoobroeckx Marquettelaan 33 NL-1964 JR Heemskerk, tel.:+31 (0)251 232 155, hbxd@freeler.nl
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72, info@twangremmen.nl
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29, marjet.erasmus@zonnet.nl
MIDDEN ZEELAND S.P. Smits, Deken Tomaslaan 32 NL-4453 AL 's-Heerenhoek, tel.: +31(0)113 351 456, spsmits@hotmail.com
NIJMEGEN Klubo "Zamenhof" Jan Bemelmans Turkooisstraat 43 NL-6534 WD Nijmegen, tel.: +31(0)243 882 926
OOST-VELUWE Anneke Schouten-Buys Dintel 20 NL-7333 MC Apeldoorn, sampan@tiscali.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam, tel.: (010)48 15 388
UTRECHT E.O. Ed Borsboom Noordweg 34 NL-3704 GN Zeist, ed.borsboom@versatel.nl
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 694 670, det@digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info@fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja@esperanto.be.
ILEI-Belgio: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir, post@sel-belgio.be Zie ook: www.sel-belgio.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge@brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario@esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea@inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel 0486 362365, marc.cuffez@telenet.be
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17/8, 8400 Oostende, tel. 059 702914, flory2@witdoeckt.be
Penningmeester:	Kevin De Laet, Muizenstraat 5/3, 2060 Antwerpen, kevin.de.laet@telenet.be
Secretaris:	Griet Symoens, Koningsstraat 9/5, 8400 Oostende, griet.symoens@esperanto.be, 28 sep 1944 Kalmthout
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459/12, 2140 Borgerhout, h.vdsteen@scarlet.be
Bestuurslid:	Roland Rotsaert, Marie Popelinplantsoen 3/402, 8000 Brugge, roland.rotsaert@gmail.com
Bestuurslid:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge, bart.demeyere@esperanto.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Tulpenlaan 16, 8450 Bredene, tel 059 702914, flory@witdoeckt.be

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift